

چا و خشانديكى كورت به سهر ههل ومه رجي بزوتنه وهى ژنان له

ئيران و جيهان

نوسيني: پهروانه قاسمي

وهرگيران: سهيران رهحيمي

له وکاتو ته وه که سوسيا لیسته کان و بزوتنه وهی کریکاری بویه که م جار بابه تی ژنانیان وهکو بابه تیکی کومه لایه تی — چینایه تی که لآ له کرد. زور له میژنه که تیی دهپه ری. کلا رازتکین یه کیک له هه لسوراوانی کمونیست له بزوتنه وهی ژنان بوو. ئەو بوو که له ماف ومه زایای ژنان به رگری کرد ومافی دهنگدانی ژنانی که لآ له کرد. روزی 8ی مارس وهکو روزی ژن به رای ئە وه کونگره‌ی ئە نتر ناسیونالی دوهه م له سالی 1910 له کوپینهاگ په سه ند کرا. کمونیسته کان ههر وهها که لآ له وه رنامه وتئوریه کی گرینگیان له په یوهند له گهل نازادی ژنان به کرده وه دهرهیناوه وبو پیک هینانیشیان ههروهها خه باتیان کرده. به هومو وی ئەمانه وه ئەگهر بمانه وهی ئەرزیا بیه کی کورت له ناکامی ئەم ههولانه بکهین لهم خه باته دا دهسکه وتیکی زور که مایه‌ی خوشحالی مان بیټ بهرچاو ناکه وئ. به هه مو وی ئەمانه وه کومونیسته کان بو ون که بابه تی ژن له کومه لگای سه رمایه داری به شیوه‌ی علمی و دروسته که‌ی که لآ له کرد — شورشی نوکتوبر وهکوسه رته‌ی دهورانیکی تازه بوو له ژیانی به شهریه‌ت، لهو حاله ته دازوریه‌ی ژنان دهوریکی بهرچاویان هه بو وهلام زوری پی نه‌چو و له بهر چه‌ند هویه که له تاقه تی ئەم نوسه او هیه دانیه شکستی خواردویه کیک له لایه نه کانی ئەم شکسته لابرندی نازادی ژنان له کوت وهندی کومه لگای سونه تی بوو. به دوا‌ی ئەودا بیروبوچون و کرده یه که له بزوتنه وهی کومونیستی جیگه‌ی خوی کرده وه که هیچ نیزیکا‌یه تیه کی له گهل ئیدوبو چونی رزگاری به خشی کومونیستی له باره‌ی ژنانه وه نه بوو.

ههلبه‌ت ئەمه ته نیا بابه تی ژنان نه بو و که ناوا له خه باتی چینایه تی لاچوو، به لکو ئەم بابه ته وهکو شاخسیکه بو بابه ته کومه لایه تیه کانی تر که وهکو بابه تی ژنان توشی چاره‌نوسی یکی دلته زین بوون

له شورشه کان وخه باته کانی تر له سه راسه‌ری جیهان یش به پیچه وانه‌ی به شداری بهر بلاوی هه لسوراوانی ژنان له بزوتنه وه کانی ئینقلابی هیچ کات بابه‌ت ومافی ژنان وهکو یه کیک له بابه ته بنه رتیه کان که لآ له نه کراوه.

لهولتانی ئوروپا و ئامریکا دواى کوتایى شهري دوهه مى جیهانی به تاییهت له سالهکانى 60-70 یزایینى خهباتهکانى ژنان بهلوتکهى خوئى گهیشته وله وئى وهکهخهباتکانى کریکاری بزوتنهوهى کانى نهتهوهى وخهباتى ئازادى بهخهش لهدژى ئیمپریالیزم بوون بزوتنهوهى ژنانیش لهژیرکاریگهري ئهم رهوهندانى بههاکانى بورژوايى زال بهسهركومهلگای سهرمایهدارى برده ژیرپرسیارهوه .

هاوئاهاهنگى وهاوجیههتی بزوتنهوهى ژنان له گهل بزوتنهوه کومهلا یه تیه کانى تر له ئوروپا و ئامریکا لهم سالانهدا بوه هوئى به هیژکردنى خهباتهکه بو بهدهست هینانى مافه دیموکراتیکان وکومهلا یه تیان وه لهم ریگایهوه دهستکه و تهاییه کی گرینگیان بهدهست هیئا .

بهلام له ماوهى سالهکانى 80 که له راستیدا دهورانى لاوازون بزوتنهوهى کریکاری و به ته واهوهى بزوتنهوه کومهلا یه تیهکانى تر له میترو پیلهکانى ئیمپریالیستیه . بزوتنهوهى ژنانیش به شیوهیهکی بهرچا و توشى لاوازی هاتوه و بهجیگهئى نهوئیدهو بوچونا نهئى که پیشتر بویان ئیستاکه خهریکه جوریک له لیبرالیزم به سهر بهشهایهکی دیارى کراودا زال دهبی له کول دا هه لسوراوانى بزوتنه وهى ژنان زورتر تیدهکوشن تا ریگه چارههایه کی ئاستى بو بابهتی ژنان له نیزامى سهرمایه دارى و حکومه تهکانیان ببینهوه لهم بوارهشدا له ریگه کی کتیب و نوسراوهوه هه ولدهدهن تزه لیبرالیهکان پاساویکه ن لهم حاله ته دا بریکیان له سه رهئو بواوه رهن که بوزانیارى ژنان و سهندنى مافه کومهلا یه تیهکان دهبی له خوارهوه دهست پیئى بکهین .

له لایهکی ترهوه ههل ومهرجى نایهکسانى ژنان له گهل پیاوان ولاوردنه نهینهیهکان وناشکرکان به نیسبته ژنانى ئوروپا ئامریکا و ولتانی ئیسکاندیناوى که به پیچهوانهئى ئامارى ئیش کردنى ژنان لهم ولتانهدا ههروهها دریزهئى ههیه ئهم بوچونهکه ژنان هه رچى زورتر له ره وهندى کاروبه رههم هینانى کومهلا یه تی بهشدارى بکهن هه رهه و نیسبته تهش له خوه به مافى یه کسان له گهل پیاوانده گهن لاوازی کردوه . بهشدارى ژنان له کاروبارى کومهلا یه تی لهم حاله ته دایارمه تی دهدرى سه ره خویى ئابورى ژنانه به لام بو هیچ کات هه ر ته نیا بو خوئى ناییته هوئى ئازادى و وهرگرتنى شعورى کومهلا یه تی . هه له بهت سه ره به خویى ئابورى پیئش شه رتى زانیارى بواری مادى برگرى ژنان له مافه کومهلا یه تیهکانى خوئى یانه له بهرامبه رپیاواندا به لام هیچکات به شیوهى مکانیکى ئه مره وهنده پیک نایهت .

نابى له بیرمان بچى که لا یه نه کهى تری کارى کومهلا یه تی له په یوهندى به رههم هینانى سه رمایه دارى دورخستنوهى فروشیارانى هیژى کاریشه وئهم ره وهنده کریکاران و بهشداربوانى ره وهندى بهر ههم هینانیش دهگریته وه . ژنان و پیاوان له خه بات له دژى نیزامى سه رمایه داریه په ی به مکانیزمه دژى به شه ریه کانى ئهم نیزامه ده بن وره یگه چاره ی کومهلا یه تی بو ده بینه وه .

بزوتنه وهی ژنان بهو کم و کوریهی که له 80 بهم لاهه سیبهری که و ته سه ری هیشتا نهیتوانیوه هرکهی سیاسی و کومه لایه تیه که ی له سهر بنه مایه کی ریک و پیک سهر به خو له گه رایشاتی بورژوازی قایم بکات . له بریک له ولاتان که ژنان توانی بوویان به شیک له مافه کومه لایه تیه کانیان له نیزامی دهسه لاتاوه ریگرن بورژوازی دیسان خه ریکه به شیوه گه لی جوراوجور وهریان بگریته وه . بریک کهس به پیچه وانله سهر نه و برّوایه ن که مافه کومه لایه تیه کان

له وانه مافی ژنان بورژوازی به خشیویه تی ههر له سهر نه م باوهره بورژوازیش ده توانی له م باوهره دا ریفرمهایه کی دیاری کراو دانی . نه م باوهره کاتیک که له په یوه ند له گه له هه لومهرجی دژ به ژن له کوماری نیسلامی دا دهوتری به شیویه کی روون و ناشکرا خو ی وه درو ده خاته وه .

لایه نگرانی نه م بوچوونه هیوایان به وه یه که بورژوازی له ژیر ناوی ره وه ندی نیسلحات جوا بده ره وی گیروگرفتی ژنانه . کم نین نه و ژنانه ی که له ئیران خویان به فمینیزم ده زانن و خه بات بو به ده ست هینانی مافی ژنانانیا ن کرده ته کره سته یه که له خزمه ت به برنامه کانی نیسلح خوازانی حکومه تی . بیجگه له جه ریانی مه سخره ی فمیزی نیسلامی که بو ماوه یه که پروپاگهنده ی بو جه ریاناتی ریفورمیستی ده کرد فمینیزی نیسلح خواز تهر فهندیکی نوییه بو به لاری دا کیشانی بزوتنه وه ی ژنان و کیشانی نه و به داوینی بورژوازی .

به لام نه وه ی که په یوه ندی به هه لومهرجی گشتی ژنانه وه هه یه نه م راستیه یه که قهیرانی پیکهاته ی نیزامی سه رمایه باری گه وره ی بیکاری ده ستکورتی وه له مهرجی خراپی باری ئابوری و کومه لایه تیه که ی خستوته نه ستوی توپژوچینگه لی کومه لایه تی ژیرده سلاته وه و نه وه زحمه تکیشانن که ده بی تاوانی نه م قهیرانانه بدن .

له راستیدا نه وه ژنانن که وه کو به شیک له کومه لگا بیجگه له وه ی که له به رابه ر نه وه هه مووه ناعه داله تیانیه ی که روژله روژ زیاتر له دژی نه وان به کرده وه ده ردین ده بی خوراگرین .

بو وینه له چه وساندنه وه نیسبه ت به هیزی کار له په یوه ند له گه له دواکه و تووی کومه لگای سونه تی واته پیاوسالاریش ئازار ده کیشن لیړه دا ژنان ئامانجیکی باشن بو نابه سامانیه کانی ئابوری و کومه لایه تی نیزامی سه رمایه داری .

له نیزامی سه رمایه داری دا قسه و یاس له سهر چاره سه رکردنی بابه تی ژنان و گیروگرفته کانیا ن شتیکی نامویه و له گه له هه لسه و که و ته دژی به شه رییه کانی نه م نیزامه یه که ناگریته وه ههر بویه خه بات بو ئازادی و رزگاری ژنان له کوتو به نده کانی کومه اگا دواکه و تووی سونه تی ویو گه یشتن به مافی یه کسان له گه له پیاوان و به رابه ری جنسی به گشتی یه کی که له کوله که کانی ههر شورشیکی کومه لایه تیه له دژی سه رمایه داری .

سه رنج نه دان به مبابه ته له ههر باریکه وه نه م شورشه شکست ده دا . له یه که و ته دا شورشی کومه لایه تی بی جیهه ت گیری له دژی نیزامی پیاو سالار ئاکامیکی نابی . ژنانی خه باتکاری ئیران

لهه مووی زیاتر ده بیټ سهرنج بدهنه بابه ته گرینګه کانی بزوتنه وهی ژنان و هه روه ها ژنانی داهاتووی خوی نهله گهل لایه نی بهرنامه کانی ئی سلاح ته له بان به لکو له خه بات دژی هه لسوکه وته کانی سه رمایه داری که رژیم کوماری ئیسلامی له سه ربنه رته ئه وسیاسه ته دژی ژنه کانی خوئی ده با ته پی شه وه “ ده ست نیشان بکات .

ئیسلاح خوازانی حکومتی به پشتیوانی و یارمه تی هیژه ئی مپریالیستی ه کان به بهرز کردنه وهی شیرینی عیبادی ، مهرئه نگیزی کارو... نامانجیکی تریان بیجیگه له به لاری دابر دنی خه باتی ژنان نیه. بزوتنه وهی ژنان به پیکهینانی ریزیکی سه ربه خوله به رامبه ر ده ولت وبه ته وا وهی کوماری ئیسلامی و هاوری له گهل کریکاران وزه حمه تکیشان له وانه دانشجویان موعه لیمان “ په رستاران وتویژه کانی کومه لگا ده توانن نیزام وده سه لاتی پیاوسالاری کوماری ئیسلامی کوتایی پیی بینن . گه یشتن به که مترین و ساکارترین مافه کومه لایه تیه کانی ژنان ته نیا و ته نیا له گهل خه بات له دژی نیزامی سه رمایه داری ده سه لاتدارو و بنیات نانی کومه لگایه کی ئازاد وبه رابه روا ته سوسیالیزم ده سه به رده بیټ .